

## Životní jubileum prof. MUDr. Antonína Jabora, CSc.

I když blahopřejná vyjádření k šedesátinám profesora Jabora již zazněla na slavnostním odborném semináři a byla publikována v (nejméně) dvou časopisech, nelze připustit, aby časopis odborné společnosti přešel tak významnou událost bez povšimnutí. Dovolím si některé skutečnosti jménem redakční rady připomenout a předem se omlouvám, že některé části textu budou blízké těm, které jsem již napsal jinam.

Základní životopisná data jsou jistě nezbytná: vystudoval lékařskou fakultu Univerzity Karlovy a již od počátku se zaměřil na obor klinické biochemie. Nastoupil na oddělení klinické biochemie nemocnice v Kladně, na pracoviště vedené primářem MUDr. Bedřichem Nejedlým. To byl nepochybně šťastný začátek – primář Nejedlý byl skvělý odborník, člověk překypující nápady, nezastavitelný ve snaze o rozvoj oboru – a v tom si s Antonínem Jaborem velmi konvenovali. Atestace prvního i druhého stupně v nejkratší možné době a především obrovské znalosti v klinické biochemii – a jak jinak na Kladně – především ve vnitřním prostředí a jeho poruchách. Antonín Jabor navázal úzkou spolupráci s Katedrou klinické biochemie IPVZ a především s lidmi, se kterými v této oblasti dlouhodobě spolupracoval a spolupracuje dodnes. Množství odborných článků a přednášek na nejrůznějších odborných setkáních jsou důkazem toho, že spolupráce byla plodná a úspěšná. Byl na Kladně mnoho let, ale to už postupně pracoval na Katedře klinické biochemie IPVZ, přednášel doma i v cizině (i když to až po listopadu), publikoval, začínal být znám po světě jako nadšenec a skvělý znalec oboru. Kladno mu dodnes vděčí nejen za odbornou úroveň, ale i za to, že tam vybudoval krásné, moderní nové pracoviště, integrující to, co je potřeba v laboratorních integrovat.

Postupně ale přece jen přešel do Prahy. Napřed „jen“ některými pracovními aktivitami. Samozřejmě se hned po listopadu stal (byl zvolen) členem výboru České (tehdy ještě Československé) společnosti klinické biochemie a zcela logicky byl v roce 2002 zvolen jejím předsedou. Bylo to pro náš obor šťastné období – výrazný rozvoj doma, prudký nárůst mezinárodních kontaktů, výtečná odborná stanoviska a doporučení, koncepce oboru ke které bychom se měli opakovaně vracet. Má na tom všem nepřehlédnutelnou zásluhu. Obávám se, že nebylo pro odbornou společnost větší škody než to, že odmítl kandidovat na předsedu pro další období a zanedlouho nato z výboru odstoupil. Samozřejmě ale nezůstal stranou. Bez problémů a slavně habilitoval a následně získal profesuru oboru. Pracoval v několika mezinárodních komisích, většinou propojujících obor s dalšími oblastmi (o jeho náklonnosti k systematizaci, nomenklatuře a matematickém modelování by se dalo mluvit dlouho). Byl duchovním otcem a zakladatelem (společně s Miroslavem Zámečnickem) Národního číselníku laboratorních metod, členem Committee for Nomenclature and Units IFCC a IUPAC, předsedou European Education Centre for Laboratory Medicine FESCC a University Karlovy, zce-

la přepracoval systém specializační přípravy v klinické biochemii tak, aby byl kongruentní s Evropským syllabem – a ČR byla jednou z mála zemí východního bloku, jejichž systém vzdělávání byl okamžitě a bez problémů přijat zeměmi EU a uznán jako plnohodnotný – a je to především Jaborova zásluha. To už byl po vyhraném konkurzu vedoucím Katedry klinické biochemie IPVZ a jeho „rukama“ tak prošla celá mladší generace atestujících lékařů i analytiků oboru. Možná, že právě toto bylo jedním z důvodů, proč se stále udržoval nejen na špičce odborných znalostí oboru, ale i duševně velmi mladý – to, že chtěl učit na vrcholu aktuálních znalostí ho nutilo se stále vzdělávat, a to, že byl stále ve styku s mladými lidmi, ho udržovalo a udržuje mladým – duševně a asi i tělesně.

Při tom všem publikuje (má nejen spoustu publikací doma, ale i v tom, co dnešní systémy glorifikují jako impaktované časopisy). Podíváte-li se na Web of Science, najdete nejen mnoho publikací, ale i to, že jsou čtené a citované – web ukazuje 870 citací Jaborových prací a tzv. Hirschův index 15 – a to má u nás málokdo. Není náhodou, že nejcitovanější práce jsou z oblasti acidobazické rovnováhy a vnitřního prostředí a jeho práce s čechoameričanem Fenclem a Antonínem Kazdou z roku 2000 (Amer J Resp Crit Care Med) je přes všechny další práce a pokroky jen v loňském roce a počátkem roku letošního již 13x citována v prestižních časopisech – a to při obrovsky rychlém pokroku medicíny něco znamená.

Nemůže žít bez výuky, výuku miluje a ona jeho také – je skvělým učitelem, přednášečem a dokáže posluchače pro přednášenou látku zaujmout. Je potřeba závidět třetí lékařské fakultě, že má takového učitele klinické biochemie, učitele, který obor přednáší zajímavě a s klinickými aplikacemi a ne suše a teoreticky. Přednáší u nás i ve světě, není náhodou, že i nadšenci pro náš obor, kteří iniciovali setkávání mladých klinických biochemiků si svá setkání bez něj téměř nedokážou představit.

Jsou lidé, kteří jsou staří už v mladém věku - není jich málo a jsou obvykle brzdou novinek, rozvoje a pokroku, nemají rádi jiné a nepřejí jim úspěchy – vše už dělali oni a nikdo jiný to nedokáže. Naštěstí existují lidé – ale je jich málo, kteří byli, jsou a budou mladí. Ti posouvají obor dopředu, ti povzbuzují ostatní, mají radost ze všeho dobrého a mají radost, když se něco podaří jim a ještě větší, když se něco podaří někomu jinému. Není třeba vysvětlovat, že profesor Jabor patří jednoznačně do té druhé kategorie. To, že dnes slaví nějaké životní jubileum, pro něj nic neznamená – on daleko raději slaví nějaký pokrok, než svá výročí.

Přejme mu spolu s redakční radou časopisu Klinická biochemie a metabolismus hodně zdraví a tělesné i duševní svěžesti – vrací to našemu oboru mnohonásobně. Vše dobré!

*Za redakční radu KBM Vladimír Palička*

## Antonín Jabor (Tonda) šedesátiletý

My redaktoři časopisu KBM se připojujeme k velké nepřehledné řadě gratulantů.

Gratulovat by se mělo především lidem, za nimiž je vidět kus práce a jak říká v jedné své poznámce Jára Cimrman „kus zorané role“. Nevíme přesně, náš milý gratulante, kolik jsi publikoval prací a víme, že počet knih, na kterých ses autorsky podílel, je značný, i když by nestačil naplnit průměrnou domácí knihovnu. Co chybí do objemu však rozhodně nechybí do specifické hustoty jejich obsahu. Šedesátiny u muže jsou v podstatě ještě stále krásný věk a z Tvých sportovně – turistických výkonů je to náležitě zřejmé. Tvou roli jako předsedy ČSKB, zakladatele a ředitele NASKL, dlou-

holetého vedoucího Katedry klinické biochemie IPVZ, člena redakční rady našeho časopisu, akreditační komise a případně dalších více či méně důležitých institucí, patrně zhodnotí povolanější osoby a také auditor ze všech nejobektivnější – čas. Dovol nám, abychom Ti popřáli neutuchající životní a intelektuální elán a minimum problémů v osobním životě Tvém a Tvých blízkých. Můžeme Tě ujistit, milý Tondo, že jsme s Tebou spolupracovali rádi a doufáme, že i nadále v budoucnosti si této spolupráce ještě navzájem užijeme.

*Jaroslava Vávrová a Bedřich Friedecký*